

Wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Lubuskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2014/2015

(publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe)

Program konferencji

1. Powitanie uczestników konferencji.
2. Realizacja podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa.
3. Wyniki i wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami przez Lubuskiego Kuratora Oświaty:
  - a) ewaluacje zewnętrzne całościowe i problemowe,
  - b) kontrole planowe,
  - c) kontrole doraźne, w tym skargi,
  - d) wspomaganie.
4. Monitorowanie pracy szkół i placówek.
5. Przerwa
6. Dobre praktyki i rozwiązania stosowane w szkołach i placówkach dotyczące: zapewniania bezpieczeństwa uczniom, organizacji kształcenia specjalnego, oceniania uczniów oraz zapewniania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
7. Wyniki i wnioski wynikające z raportów Najwyższej Izby Kontroli.
8. Informacja Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu o nieprzestrzeganiu prawa i procedur podczas przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych w trakcie wiosennej sesji egzaminacyjnej.
9. Stopień realizacji „Strategii Lubuskiego Kuratora Oświaty w zakresie poprawy efektów działalności dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjów województwa lubuskiego”.
10. Dyskusja nad wynikami i wnioskami z nadzoru pedagogicznego.
11. Komunikaty, podsumowanie i zakończenie konferencji.

Liczba nadzorowanych szkół i placówek

Lubuski Kurator Oświaty

1281
szkół i placówek

746
samodzielnych

535
w zespołach

866
dyrektorów

Realizacja podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone
w wyniku realizacji przez Kuratorów Oświaty podstawowych kierunków
polityki oświatowej państwa ustalonych przez MEN*

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Minister Edukacji Narodowej nadzoruje i koordynuje wykonywanie nadzoru pedagogicznego na terenie kraju. W celu realizacji tych zadań ustala na każdy rok szkolny podstawowe kierunki realizacji przez Kuratorów Oświaty polityki oświatowej państwa, w szczególności zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego. Na rok szkolny 2014/2015 Minister Edukacji Narodowej ustalił następujące kierunki polityki oświatowej państwa (pismo MEN DJE.WNP.5081.69.2014 z dnia 3 lipca 2014 r.):

- 1. Wspieranie rozwoju dziecka młodszego na I-szym i kolejnych etapach edukacyjnych w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.**
- 2. Podniesienie jakości kształcenia ponadgimnazjalnego w zakresie umiejętności określonych w podstawie programowej, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności w zakresie matematyki.**
- 3. Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach.**
- 4. Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych.**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku realizacji przez Kuratorów Oświaty podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa ustalonych przez MEN

1. Wspieranie rozwoju dziecka młodszego na I-szym i kolejnych etapach edukacyjnych w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.

Zadania dla Lubuskiego Kuratora Oświaty i placówek doskonalenia nauczycieli wynikające z kierunku polityki oświatowej:

- ☐ przeprowadzenie 55 kontroli doraźnych sprawdzających realizację wydanych zaleceń po kontrolach oceniających przygotowanie szkół podstawowych do przyjęcia 6-latków,
- ☐ wskazanie przez MEN do zakresu ewaluacji wymagania *„Przedszkole/szkoła/placówka wspomaga rozwój dzieci/uczniów/wychowanków z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”*,
- ☐ udzielanie wyjaśnień rodzicom na zgłaszane interwencje poprzez „Infolinię” dotyczące realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci 6-letnie (9 interwencji),
- ☐ natychmiastowe reagowanie w trybie kontroli doraźnych na sygnalizowane nieprawidłowości w szkołach związane z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego,
- ☐ planowanie, organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli przez publiczne placówki doskonalenia w zakresie wynikającym z tego kierunku polityki oświatowej państwa.

2. Podniesienie jakości kształcenia ponadgimnazjalnego w zakresie umiejętności określonych w podstawie programowej, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności w zakresie matematyki.

Zadania dla Lubuskiego Kuratora Oświaty i placówek doskonalenia nauczycieli wynikające z kierunku polityki oświatowej:

- ☐ zorganizowanie konferencji dla dyrektorów i nauczycieli uczących matematyki w liceach ogólnokształcących i technikach na temat zmian w egzaminie maturalnym (miejsce konferencji: WiMBP w Gorzowie Wlkp. – organizator WOM w Gorzowie Wlkp.),
- ☐ przeprowadzenie przez ORE we współpracy z CKE warsztatów dla grupy doradców metodycznych z terenu całego kraju oraz nauczycieli matematyki,
- ☐ przeprowadzenie monitorowania realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących i technikach dla młodzieży,
- ☐ planowanie, organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli przez publiczne placówki doskonalenia w zakresie wynikającym z tego kierunku polityki oświatowej państwa.

3. Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach.

Zadania dla Lubuskiego Kuratora Oświaty i placówek doskonalenia nauczycieli wynikające z kierunku polityki oświatowej:

- ☐ przeprowadzenie kontroli planowych w zakresie **tematu 3:** *„Prawidłowość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem”*,
- ☐ natychmiastowe reagowanie w trybie kontroli doraźnych na sygnalizowane nieprawidłowości w szkołach i placówkach związane z agresją i przemocą,
- ☐ planowanie, organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli przez publiczne placówki doskonalenia w zakresie wynikającym z tego kierunku polityki oświatowej państwa.

4. Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych.

Zadania dla Lubuskiego Kuratora Oświaty i placówek doskonalenia nauczycieli wynikające z kierunku polityki oświatowej:

- ☐ przeprowadzenie kontroli planowych w zakresie **tematu 4:** *„Prawidłowość organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczba godzin i rodzaj tych zajęć oraz ich zgodność z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność w szkole ogólnodostępnej”* i **tematu 5:** *„Prawidłowość wydawania przez zespoły orzekające, działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego”*,
- ☐ natychmiastowe reagowanie w trybie kontroli doraźnych na sygnalizowane nieprawidłowości w szkołach i placówkach związane z edukacją, wychowaniem i opieką uczniów niepełnosprawnych,
- ☐ planowanie, organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli przez publiczne placówki doskonalenia w zakresie wynikającym z tego kierunku polityki oświatowej państwa.

Wyniki i wnioski **wynikające ze sprawowanego nadzoru** **pedagogicznego nad szkołami i placówkami** **przez Lubuskiego Kuratora Oświaty**

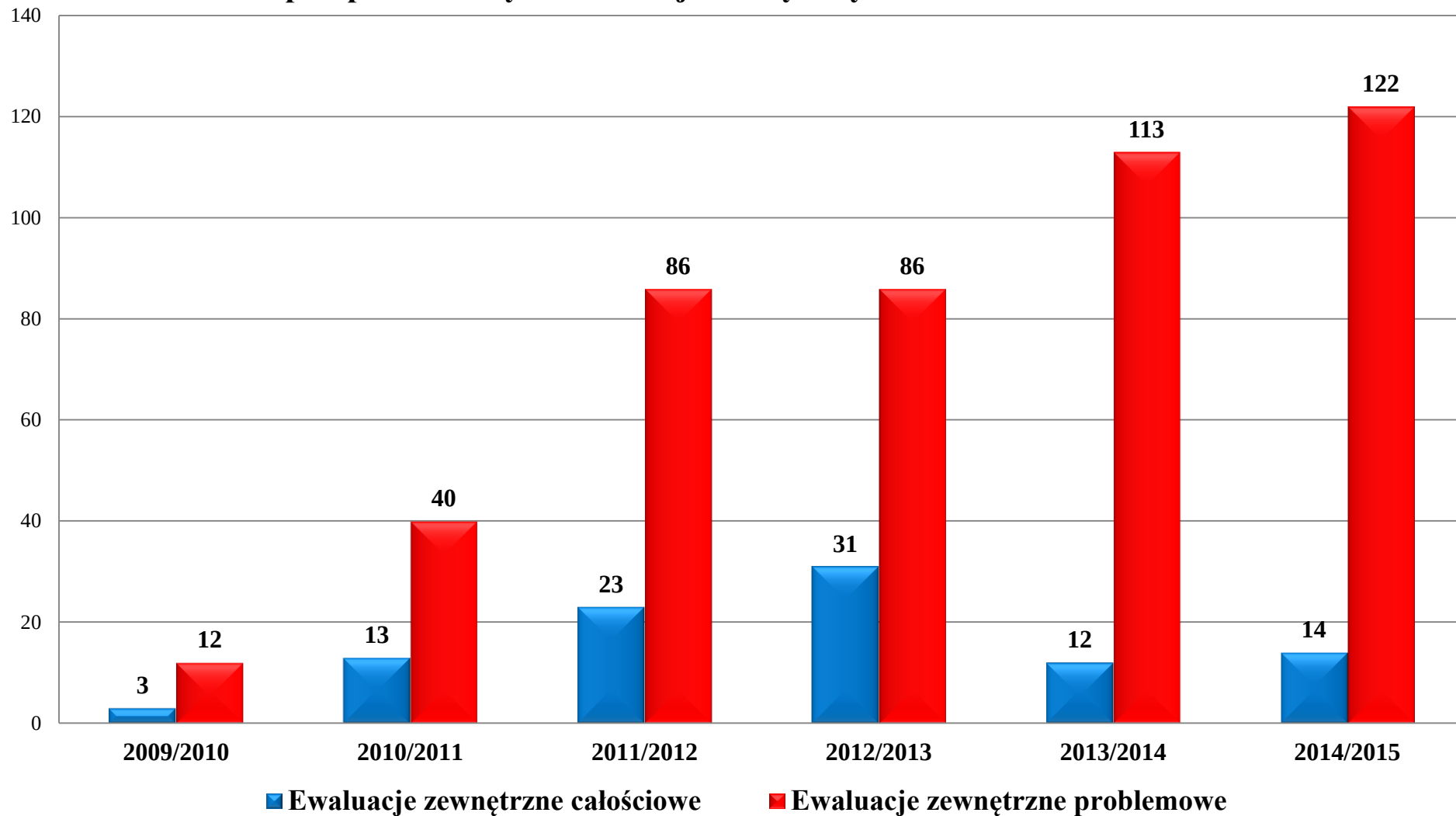

Ewaluacje zewnętrzne całościowe i problemowe

Ewaluacje zewnętrzne

Liczba przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w latach 2009-2015

Wymagania państwa wobec szkół podstawowych:

1. Szkoła realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi.

Liczba ewaluacji przeprowadzonych w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Typ szkoły lub placówki	Liczba ewaluacji		
		całościowe	problemowe	łącznie
1.	Przedszkola	12	19	31
2.	Szkoły podstawowe	2	45	47
3.	Gimnazja	-	24	24
4.	Licea ogólnokształcące	-	4	4
5.	Technika	-	10	10
6.	Zasadnicze szkoły zawodowe	-	9	9
7.	Placówki doskonalenia nauczycieli	-	1	1
8.	Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	-	9	9
9.	Placówki zapewniające opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy	-	1	1
Razem:		14	122	136

Poziomy spełniania wymagań:

Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Ewaluacje zewnętrzne w szkołach podstawowych

Wymaganie	Liczba ewaluacji	Poziomy spełniania wymagań				
		A	B	C	D	E
Wymaganie 1	2		1	1		
Wymaganie 2	2			2		
Wymaganie 3	31	3	20	5	1	2
Wymaganie 4	2		2			
Wymaganie 5	2		1	1		
Wymaganie 6	29		25	3		1
Wymaganie 7	2		2			
Wymaganie 8	2			2		
Wymaganie 9	18		12	6		
Wymaganie 10	2	1	1			
Wymaganie 11	47	1	31	10	1	4
Wymaganie 12	2		2			

1. Stosowane w szkołach formy i metody pracy oraz włączanie uczniów w organizację procesów edukacyjnych sprzyjają uczeniu się.
2. Systematyczna diagnoza potrzeb i możliwości uczniów oraz stały monitoring osiągnięć uczniów mają istotny wpływ na nabywanie przez nich wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej.
3. Współudział uczniów, rodziców i nauczycieli w opracowaniu ogółu norm i zasad obowiązujących w szkole sprzyja ich respektowaniu.
4. Szkoły nie wypracowały rozwiązań systemowych, które umożliwiłyby rzeczywisty i merytoryczny wpływ rodziców na swoje funkcjonowanie, a współpraca z rodzicami jest zazwyczaj ograniczana do sfery organizacyjno-impresowej i pomocy materialnej.
5. Często dyrektorzy i nauczyciele analizują wyniki sprawdzianu w sposób powierzchowny, w niewielkim stopniu prowadzą pogłębioną analizę jakościową, co przyczynia się do formułowania nieadekwatnych wniosków i realizacji działań, które nie wpływają na poprawę efektów kształcenia.
6. W większości szkół prowadzona jest ewaluacja wewnętrzna, lecz najczęściej dotyczy ona wymagań formułowanych przez państwo, a nie faktycznych problemów i potrzeb szkoły, co skutkuje podejmowaniem nieadekwatnych działań.

Wnioski *wynikające z przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych*

Szkoły i placówki, które otrzymały polecenie Lubuskiego Kuratora Oświaty opracowania programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania w roku szkolnym 2014/2015:

Typ szkoły lub placówki	Liczba szkół i placówek
Przedszkola	3
Szkoły podstawowe	2
Gimnazja	2
Technika	1
Razem:	8

W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej poziomu E w odniesieniu do wymagań, które nie skutkują opracowaniem programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania, szkoła lub placówka wdraża działania mające na celu poprawę stanu spełniania danego wymagania.

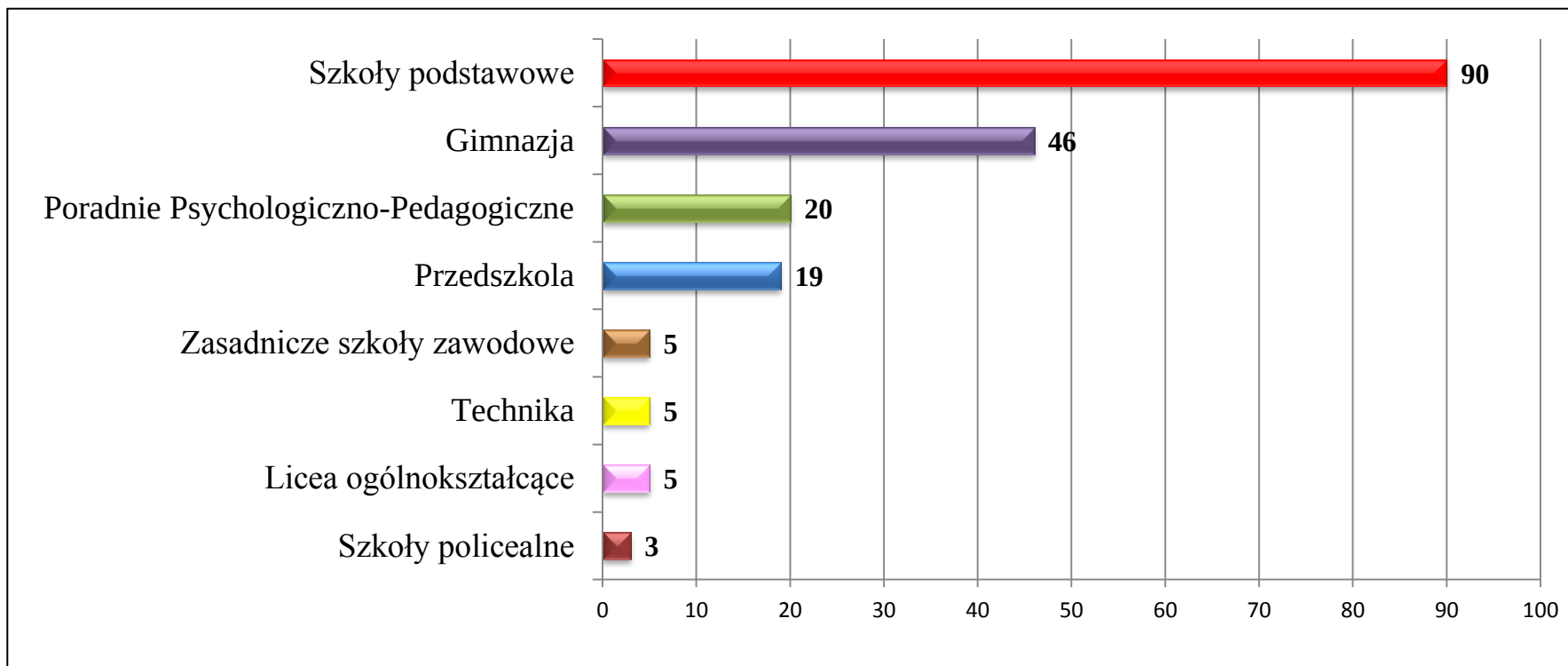

Kontrole planowe

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych

Typy szkół i placówek oraz liczba przeprowadzonych w nich kontroli planowych

Łączna liczba kontroli - 193

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych

Realizacja kontroli planowych w roku szkolnym 2014/2015:

Temat kontroli	Plan	Wykonanie
Temat1: Zgodność realizacji wybranych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznym gimnazjum.	-	2013/2014
Temat 2: Realizacja przez szkołę obowiązku prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.	65	65
Temat 3: Prawidłowość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.	47	47
Temat 4: Prawidłowość organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczba godzin i rodzaj tych zajęć oraz ich zgodność z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność w szkole ogólnodostępnej.	61	61
Temat 5: Prawidłowość wydawania przez zespoły orzekające, działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.	20	20
Razem:	193	193

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych

Realizacja kontroli planowych w roku szkolnym 2014/2015:

Typy szkół i placówek	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba wydanych zaleceń
Przedszkola	19	14
Szkoły podstawowe	90	77
Gimnazja	46	24
Licea ogólnokształcące	5	-
Technika	5	5
Zasadnicze szkoły zawodowe	5	3
Szkoły policealne	3	1
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	20	20
Razem:	193	144

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone
w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych
w szkołach podstawowych*

Temat 2: Realizacja przez szkołę obowiązku prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Celem kontroli była ocena zgodności z przepisami prawa:

- zasad oceniania wychowania fizycznego ze statutami szkół oraz warunkami i sposobem oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
- zwalniania z zajęć wychowania fizycznego z warunkami i sposobem oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
- organizacji zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III szkół podstawowych z ramowymi planami nauczania.

Liczba skontrolowanych szkół i placówek: **65**, w tym **31 szkół podstawowych**

Liczba wydanych zaleceń: **7**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Najczęściej wydawane zalecenia **dyrektorom szkół podstawowych** dotyczyły:

1. Ustalenia w ocenianiu wewnątrzszkolnym warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
2. Informowania przez nauczycieli na początku roku szkolnego rodziców (opiekunów prawnych) o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego.

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone
w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych
w szkołach podstawowych*

**Temat 3: Prawidłowość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych
i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem**

Celem kontroli była ocena zgodności z przepisami prawa prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Liczba skontrolowanych szkół i placówek: **47**, w tym **31 szkół podstawowych**

Liczba wydanych zaleceń: **43**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Najczęściej wydawane zalecenia dyrektorom **szkół podstawowych** dotyczyły:

1. Opracowania zgodnie ze statutem szkoły, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
2. Uzupełnienia strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem w zakresie brakujących działań określonych w przedmiotowym rozporządzeniu.
3. Uchwalania programu wychowawczego szkoły przez rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone
w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych
w szkołach podstawowych*

Temat 4: Prawidłowość organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczba godzin i rodzaj tych zajęć oraz ich zgodność z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność w szkole ogólnodostępnej.

Celem kontroli była ocena zgodności z przepisami prawa organizowania i realizowania zajęć rewalidacyjnych w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych.

Liczba skontrolowanych szkół i placówek: **61**, w tym **28 szkół podstawowych**

Liczba wydanych zaleceń: **27**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Najczęściej wydawane zalecenia **dyrektorom szkół podstawowych** dotyczyły:

1. Opracowywania zgodnie z prawem indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych i określania w nich zakresu współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji zadań związanych z: realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, zapewnieniem uczniowi odpowiednich warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, organizacji zajęć specjalistycznych wynikających z przepisów o organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, organizacją innych zajęć, np. rewalidacyjnych, przygotowaniem uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.
2. Nieuwzględniania w opracowanych dla uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego indywidualnych programach zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz nie są one dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
3. Nieudzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formach określonych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, ustalonym przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem.

Kontrole doraźne

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów*

Kontrole doraźne są przeprowadzane przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia w szkole lub placówce działań nieujętych w Planie Nadzoru Pedagogicznego Lubuskiego Kuratora Oświaty.

W roku szkolnym 2014/2015 przeprowadzono **266** kontroli doraźnych w **255** szkołach nadzorowanych przez **214** dyrektorów.

***Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów***

Kontrole doraźne przeprowadzono:

a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Liceum Ogólnokształcące	Technikum	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Szkoła policealna	Liceum dla dorosłych	Szkoła policealna dla dorosłych	PPP	SOSW	RAZEM:
☐ MEN		11	4			1				2		18
☐ Organu prowadzącego szkołę lub placówkę												0
☐ Prokuratury		1										1
☐ Rzecznika Praw Obywatelskich												0
☐ Rodziców	5	43	22	4	1	1					3	79
☐ Uczniów				1	3							4
☐ Nauczycieli	2	1										3
☐ Rzecznika Praw Dziecka	1	3										4
☐ Innych podmiotów, np. policja, sądy	3	16	6		2	1		1				29
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej		90	20	1	2	1	4	3	7			128
RAZEM:	11	165	52	6	8	4	4	4	7	2	3	266

Zgłaszane nieprawidłowości w obszarach funkcjonowania szkół i placówek:	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Liceum Ogólnokształcące	Technikum	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Szkoła policealna	Liceum dla dorosłych	Szkoła policealna dla dorosłych	PPP	SOSW	POTWIERDZONE	NIEPOTWIERDZONE	RAZEM:
☐ zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,	4	26	11								6	19	28	47
Zgłaszane nieprawidłowości:	brak opieki świetlicowej, niewłaściwa reakcja szkoły na wypadek ucznia w szkole, niezapewnienie bezpieczeństwa podczas wycieczek szkolnych, opłata za korzystanie z szafek szkolnych													
☐ stosowanie przemocy słownej i/lub fizycznej,	5	25	7	1	3	2					1	13	31	44
Zgłaszane nieprawidłowości:	brak działań dyrektora szkoły na agresję rówieśniczą oraz nauczyciela wobec ucznia!													
☐ przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,		10	11	3	5	1						13	17	30
Zgłaszane nieprawidłowości:	niestosowanie przez nauczycieli w ocenianiu bieżącym zapisów WSO, niewłaściwe przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych, poprawkowych													

***Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów***

Zgłaszane nieprawidłowości w obszarach funkcjonowania szkół i placówek:	Przedszkole	Szkola podstawowa	Gimnazjum	Liceum Ogólnokształcące	Technikum	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Szkola policealna	Liceum dla dorosłych	Szkola policealna dla dorosłych	PPP	SOSW	POTWIERDZONE	NIEPOTWIERDZONE	RAZEM:
☐ realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania		18	5			1						5	19	24
☐ przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty		1	2		2	1	2	4	11			20	3	23
☐ przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	1	11	6								1	11	8	19
☐ przestrzeganie statutu szkoły lub placówki		7	3									9	1	10
☐ zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	1	3	1									3	2	5
☐ inne (niewłaściwa współpraca dyrektora z rodzicami)		3	20	10	1	1	1		2	2	2	11	31	42
RAZEM:												104	140	244

**W przypadku 120 kontroli doraźnych wydano 365 zaleceń.
W przypadku 146 kontroli doraźnych nie wydano zaleceń.**

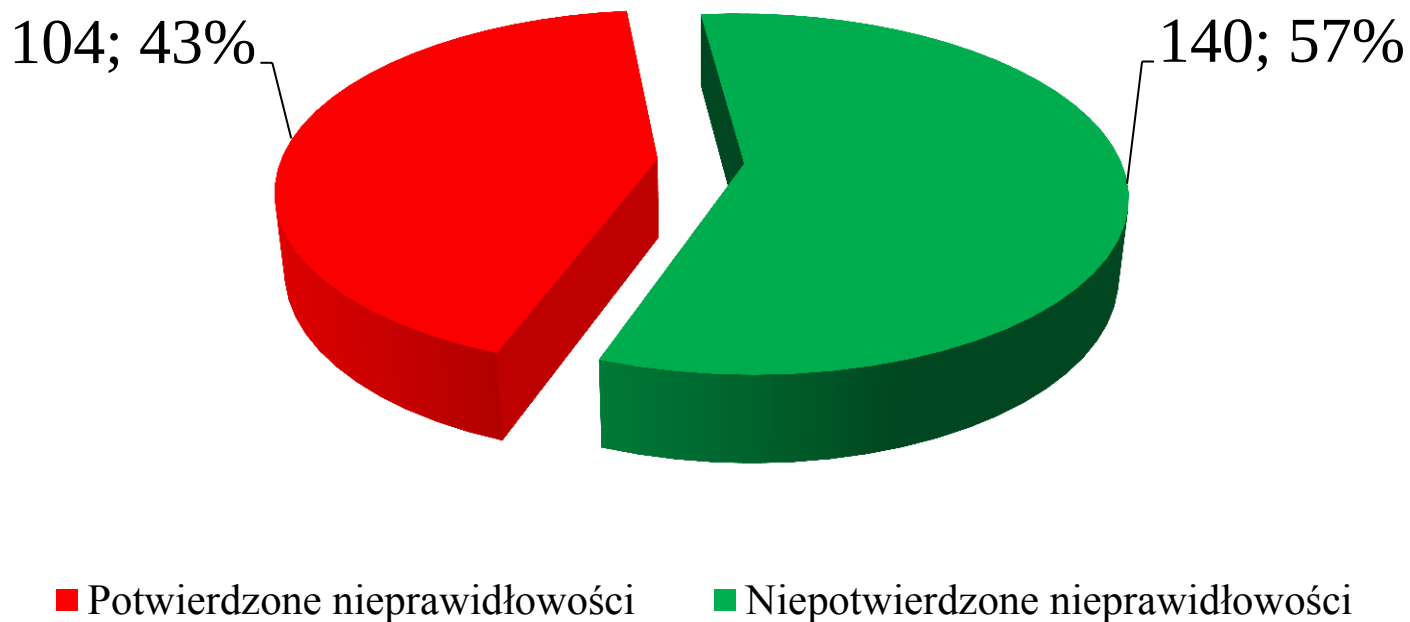
**Obszary funkcjonowania
szkół i placówek
będące przedmiotem kontroli:**

	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Liceum Ogólnokształcące	Technikum	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Szkoła policealna	Liceum dla dorosłych	Szkoła policealna dla dorosłych	PPP	SOSW	RAZEM
➤ zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	5	7	4								2	18
➤ przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, w szczególności niestosowanie przez nauczycieli w ocenianiu bieżącym zapisów WSO		99	34	3	4	1					2	143
➤ realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	1	11	6								1	19
➤ przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty								4	23			27
➤ przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	2	23	11								1	37
➤ przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	5	17	9	1							2	34
➤ zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	2	4	4									10
➤ inne, w szczególności dotyczące nieprawidłowego sprawowania nadzoru pedagogicznego przez dyrektora szkoły	5	42	24	2				2			2	77
Razem:	20	203	92	6	4	1	0	6	23	0	10	365

***Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów***

**Zgłaszane nieprawidłowości
(ogólna liczba - 244)**

Wspomaganie szkół i placówek

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny wspomaga szkoły i placówki w szczególności poprzez:

1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej organu analiz, wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli:
  - opracowywanie analiz okresowych i całościowych w kontekście tematyki kontroli planowych i doraźnych oraz zakresu ewaluacji.
2. Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki:
  - konferencje regionalne dotyczące ewaluacji organizowane przy współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji,
  - Konferencja szkoleniowa dla dyrektorów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych pt.: *„Analiza wyników egzaminu maturalnego za pomocą jednorocznych i trzyletnich wskaźników EWD”*,
  - informacje o wynikach ewaluacji na stronie internetowej SEO,
  - dystrybucja do szkół i placówek publikacji książkowych na temat ewaluacji.

Wniosek:

Podejmować w dalszym ciągu działania mające na celu przybliżanie dyrektorom znaczenia ewaluacji w doskonaleniu przy szkoly lub placówki, ze szczególnym uwzględnieniem rozumienia stawianych przez państwo wymagań wobec szkół i placówek.

Monitorowanie pracy szkół i placówek

W roku szkolnym 2014/2015 z polecenia Ministra Edukacji Narodowej monitorowany był:

1. Proces wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach.
2. Proces realizacji zajęć wychowania fizycznego w formach do wyboru przez uczniów we wszystkich typach szkół.
3. Proces wdrażania podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego.

Monitorowanie procesu realizacji zajęć wychowania fizycznego w formach do wyboru przez uczniów we wszystkich typach szkół

Monitorowanie realizacji zajęć wychowania fizycznego w formach do wyboru przez uczniów we wszystkich typach szkół.

Celem monitorowania było zebranie informacji o realizacji zajęć wychowania fizycznego w formach do wyboru przez uczniów we wszystkich typach szkół.

Monitorowanie przeprowadzono w:

- ☐ **31 szkołach podstawowych,**
- ☐ **19 gimnazjach,**
- ☐ **7 liceach ogólnokształcących,**
- ☐ **6 technikach,**
- ☐ **7 zasadniczych szkołach zawodowych.**

Termin monitorowania: **od 24 do 28 listopada 2014 r.**

Koordynujący i zbierający informacje: **Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie (ORE).**

Monitorowanie procesu wdrażania podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego

Monitorowanie procesu wdrażania podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego.

Celem monitorowania wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego było pozyskanie informacji o stosowanych przez szkoły rozwiązaniach organizacyjnych i metodycznych związanych z realizacją podstawy programowej oraz o uwzględnieniu zalecanych warunków i sposobów jej realizacji, których stosowanie sprzyja osiągnięciu zamierzonych efektów edukacyjnych.

Monitorowanie przeprowadzono w:

- ☐ **54 szkołach podstawowych,**
- ☐ **33 gimnazjach,**
- ☐ **14 liceach ogólnokształcących,**
- ☐ **15 technikach.**

Termin monitorowania: **od 1 do 24 czerwca 2015 r.**

Koordynujący i zbierający informacje: **Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie (ORE).**

Opracowanie: **Informacja o wynikach monitorowania realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w roku szkolnym 2013/2014.**

Kalendarz wdrażania zmian programowych

Rok szkolny	Zreformowane nauczanie w klasach			
2009/2010	I SP	I G		
2010/2011	II SP	II G		
2011/2012	III SP	III G Egzamin gimnazjalny dostosowany do nowej podstawy programowej		
2012/2013	IV SP	I L	I T	I ZSZ
2013/2014	V SP	II L	II T	II ZSZ
2014/2015	VI SP Sprawdzian dostosowany do nowej podstawy programowej	III L Egzamin maturalny dostosowany do nowej podstawy programowej	III T	III ZSZ
2015/2016	-	-	IV T Egzamin maturalny dostosowany do nowej podstawy programowej	-

Opis wyników monitorowania podstawy programowej w roku szkolnym 2013/2014 w raporcie ORE został pogrupowany w 7 kategoriach, zgodnie z konwencją przyjętą w ubiegłych latach:

1. Znajomość podstawy programowej wśród nauczycieli.
2. Informowanie i udział rodziców w działalności szkoły na rzecz realizacji podstawy programowej.
3. Organizacja pracy przedszkoli i szkół.
4. Realizacja specyficznych zadań przedszkoli i poszczególnych typów szkół.
5. Rozwiązania metodyczne sprzyjające realizacji podstawy programowej wybranych zajęć w poszczególnych typach szkół.
6. Organizacja nauczania przedmiotów w zakresie rozszerzonym w liceum.
7. Działania na rzecz uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych.

Informacja o wynikach monitorowania realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w roku szkolnym 2013/2014 dostępna jest na stronie Kuratorium Oświaty w zakładce Nadzór pedagogiczny → Raporty i protokoły (załącznik do „Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w roku szkolnym 2014/2015”)

Uwagi i zalecenia wynikające z raportu ORE na temat realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w roku szkolnym 2013/2014:

1. W środowisku nauczycielskim przyjęta została zasada liniowości nauczania, co łączy się ze zrozumieniem potrzeby zapoznania się z podstawą programową wykraczającą poza własny etap edukacyjny. **Jednak wciąż dość liczna jest grupa nauczycieli, która neguje taką potrzebę, deklarując, że zapoznali się z podstawą programową wyłącznie własnego przedmiotu i własnego etapu edukacyjnego.**
2. W związku z wdrażaniem podstawy programowej **zbyt małą rolę wspierającą nauczycieli** odgrywają instytucje powołane do tego zadania, takie jak ośrodki doskonalenia nauczycieli. Z deklaracji nauczycieli wynika wyraźnie, że z podstawą programową zaznajamiali się przede wszystkim samodzielnie i grupowo, przy czym z form grupowych najpopularniejsze były te wewnętrzne.
3. W znacznym stopniu zalecenia dotyczące kontynuacji nauczania języków obcych na odpowiednim poziomie **nie są realizowane**. Częściowo jest to spowodowane uzasadnionymi przyczynami organizacyjnymi, ale częściowo może to wynikać z braku zrozumienia idei kontynuacji (liniowości).

Uwagi i zalecenia wynikające z raportu ORE na temat realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w roku szkolnym 2013/2014:

4. Nauczyciele **z pewnymi oporami wdrażają zalecenie** o realizacji zajęć poza klasą lekcyjną. Korzystanie w ramach realizacji podstawy programowej ze wsparcia takich instytucji jak: ogród zoologiczny, ogród botaniczny, muzeum, Centrum Nauki Kopernik, a nawet uczelnie wyższe jest wciąż rzadkością.
5. Wciąż nie została w pełni zaakceptowana w szkołach idea, **że uczniowie uzdolnieni są uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych**. Nie oznacza to, że uczniowi ci nie uzyskują wsparcia ze strony szkoły, jednak z przeprowadzonych badań wynika, że w ograniczonym zakresie dokonuje się tego w ramach procedur przewidzianych przez przepisy dotyczące wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
6. W zakresie oceniania coraz większe znaczenie **zyskują sprawdziany w formie testu** i to nawet w ramach edukacji polonistycznej.

Uwagi dotyczące przebiegu monitorowania:

- ☐ Wszelkie informacje dotyczące monitorowania zamieszczane były na stronie internetowej Kuratorium Oświaty (terminy, typy szkół i placówek, arkusze monitorowania, instrukcja wypełniania ankiet).
- ☐ Monitorowanie przeprowadzane było poprzez **platformę internetową SEO www.seo2.npseo.pl**, stąd **konieczna jest** ciągła aktualizacja w bazie SIO telefonów, adresów mailowych, typów szkół i placówek w strukturach zespołów szkół i placówek.
- ☐ Wnioski wynikające z monitorowania kierunków polityki oświatowej państwa opracowywane są i upubliczniane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Przerwa

**Dobre praktyki i rozwiązania stosowane
w szkołach i placówkach dotyczące:
zapewniania bezpieczeństwa uczniom,
organizacji kształcenia specjalnego,
oceniania uczniów
oraz zapewniania pomocy psychologiczno-
pedagogicznej**

Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom oraz organizacja kształcenia specjalnego

**Marek Piechowiak – dyrektor Zespołu Szkół
Ogólnokształcących nr 16 w Gorzowie Wlkp.**

Ocenianie uczniów

**Janusz Hwozdyk – dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących
nr 3 w Gorzowie Wlkp.**

Zapewnianie pomocy psychologiczno- pedagogicznej

**Beata Korban – dyrektor Zespołu Szkół nr 12
w Gorzowie Wlkp.**

Wyniki i wnioski wynikające z raportów NIK na temat:

„Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych”.

„Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych”.

„Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych”

Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych

NIK przygotowując kontrole przyjęła w założeniach kontroli, że na efekty kształcenia w szkołach decydujący wpływ mają:

- ☐ organizacja i przebieg procesu kształcenia,
- ☐ kwalifikacje nauczycieli,
- ☐ realizacja programów nauczania,
- ☐ realizacja zajęć obowiązkowych,
- ☐ warunki nauczania (sale lekcyjne, środki dydaktyczne, sale gimnastyczne, świetlice),
- ☐ wspieranie zainteresowań uczniów,
- ☐ wsparcie uczniów uzdolnionych,
- ☐ wsparcie uczniów z trudnościami w nauce,
- ☐ udział uczniów w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych

Stwierdzone nieprawidłowości w skontrolowanych szkołach:

1. Naruszanie przepisów regulujących dopuszczenie do użytku szkolnego **programów nauczania** i zaopatrzenie uczniów w **podręczniki**.
2. Przekroczenie dopuszczalnego **tygodniowego wymiaru zajęć** dla ucznia.
3. Przekroczenie dopuszczalnej **liczebności uczniów o oddziałach i grupach zajęciowych** (język obcy, informatyka, wychowanie fizyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne i logopedyczne).
4. Niedostosowanie **statutów szkół** do obowiązujących zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.
5. Dyrektorzy szkół **nie monitorowali i nie zapewniali nauczycielom** wystarczającej pomocy w doskonaleniu zawodowym, a przez to w nabywaniu umiejętności rozwiązywania bieżących problemów wychowawczych i dydaktycznych. Jedna trzecia nauczycieli skontrolowanych szkół nie uczestniczyła w żadnej z zewnętrznych form doskonalenia zawodowego w okresie wdrażania nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego. **Niezadawalająca aktywność nauczycieli skontrolowanych szkół w zakresie kształcenia i doskonalenia była w znacznym stopniu spowodowana osiągnięciem przez nich wysokich stopni awansu zawodowego.**

Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych

Stwierdzone nieprawidłowości w skontrolowanych szkołach:

6. Kontrola NIK „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym”, w której sprawdzano warunki nauczania dla dzieci najmłodszych, **stwierdziła występowanie różnych nieprawidłowości** m.in. część szkół nie spełniała zalecanych wymagań dotyczących sali lekcyjnej, opieki świetlicowej lub nie posiadała placu zabaw.
7. W szkołach zawodowych (technikach i zasadniczych szkołach zawodowych) **nie koncentrowano wysiłku dydaktycznego** w kierunku uczniów uzdolnionych, o czym, świadczy niewielka liczba zdiagnozowanych uczniów zdolnych oraz skromna oferta zajęć organizowanych jako celowe dla rozwoju uczniów najzdolniejszych.
8. Wyniki kontroli wskazują bowiem, że w tych szkołach, w których odnotowano **wysoką aktywność uczniów we współzawodnictwie szkolnym** (konkursy i olimpiady przedmiotowe), zaobserwowano również wysokie wyniki ze sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego.

Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych

Stwierdzone nieprawidłowości w skontrolowanych szkołach:

9. W badaniach ankietowych większość nauczycieli (82% w szkołach publicznych i 67% w szkołach niepublicznych) przyznała, iż realizując program nauczania koncentruje się przede wszystkim na treściach i umiejętnościach niezbędnych uczniom podczas egzaminów zewnętrznych. Jest to dążenie do osiągnięcia jak najwyższej skuteczności egzaminacyjnej z pominięciem innych ważnych aspektów pracy dydaktycznej i wychowawczej szkoły. Wskazuje to na uleganie „**pokusie łatwego zysku**” polegającej na zwiększaniu w procesie dydaktycznym udziału ćwiczenia umiejętności możliwych do opanowania małym kosztem, a przynoszącym duży zysk podczas egzaminu zewnętrznego w formie testu.
10. Wyniki uzyskiwane przez uczniów podczas egzaminów są **tylko jednym ze wskaźników oceny efektów kształcenia**. Wskazują jaki jest końcowy poziom osiągnięć uczniów w zakresie mierzonym testem egzaminacyjnym. Nie stanowią jednak pełnej informacji o uczniu i o wkładzie szkoły w jego edukację i wychowanie, a w szczególności nie sprawdzają poziomu nabytych kompetencji społecznych i nie oceniają zaangażowania w aktywność społeczną, sportową czy inną.

Efekty kształcenia w szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych

Stwierdzone nieprawidłowości w skontrolowanych szkołach:

11. Zaledwie **14,2%** uczniów skontrolowanych szkół publicznych wskazało, że nauczyciele prowadzą zajęcia **w sposób interesujący**, a **84%** z nich stwierdziło, że tylko „czasami” zajęcia są ciekawe.
12. **Zdaniem dyrektorów** skontrolowanych szkół przyczynami niskich wyników nauczania są m. in.: wysoka absencja uczniów na zajęciach lekcyjnych, niski poziom wiedzy ucznia z poprzedniego etapu edukacyjnego, przyjmowanie uczniów (z powodu niżu demograficznego) bez względu na wynik egzaminu gimnazjalnego i ich możliwości intelektualne, niedostosowanie społeczne i problemy rodzinne.

Informacja o wynikach kontroli NIK w sprawie efektów kształcenia w szkołach dostępna jest na stronie Kuratorium Oświaty w zakładce Nadzór pedagogiczny → Raporty i protokoły (załącznik do „Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w roku szkolnym 2014/2015”)

„Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych”

Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych

Kontrolę przeprowadziła Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze, w okresie od września do grudnia 2014 r., obejmując nią:

- ☐ 10 szkół z województwa lubuskiego (po 3 szkoły podstawowe, gimnazja i licea ogólnokształcące),
- ☐ Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.

Wyniki kontroli:

1. Spośród 10 skontrolowanych szkół, w 9 stwierdzono planowanie przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji **na ostatnich godzinach lekcyjnych**, w 7 łącznie takich przedmiotów **w bloki** bądź **nierównomierne obciążenie uczniów przedmiotami** w poszczególnych dniach tygodnia.
2. Długość niektórych przerw międzylekcyjnych w 7 szkołach wynosiła **zaledwie 5 minut**, co nie stwarzało warunków do odpowiedniej regeneracji sił i uzyskania optymalnej efektywności pracy umysłowej. Co najmniej 10-minutowe przerwy, zalecane przez Głównego Inspektora Sanitarnego wprowadzono tylko w 3 szkołach.

Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych

3. We wszystkich szkołach objętych kontrolą część zajęć dydaktycznych odbywała się w pomieszczeniach, w których na jednego ucznia przypadała powierzchnia mniejsza niż 2 m², a w skrajnych przypadkach – nawet poniżej 1m². Pomimo, że obowiązujące przepisy prawa nie regulują maksymalnej liczebności klas (z wyjątkiem klas I-III szkół podstawowych), ani minimalnej powierzchni przypadającej na jednego ucznia, **nie można uznać tego stanu za właściwy**, gdyż nadmierne zagęszczenie klas nie sprzyja efektywnej pracy umysłowej.
4. Stan techniczny budynków i sposób zagospodarowania przyległego terenu **w żadnej ze skontrolowanych szkół nie zapewniał uczniom właściwego poziomu bezpieczeństwa**, przy czym w 5 szkołach stwierdzono bezpośrednie zagrożenie dla ich zdrowia. W jednej ze szkół stan drogi wewnętrznej uniemożliwiał służbom ratunkowym dojazd do obiektu, a na drogach ewakuacyjnych zastosowano materiały łatwopalne i – w razie ich rozkładu termicznego – bardzo toksyczne.
5. Tylko połowa szkół objętych kontrolą (5) wywiązała się z ustawowego obowiązku zapewnienia wszystkim uczniom możliwości pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych. Pozostałe szkoły możliwość taką stworzyły tylko dla części uczniów, **w tym 4 za opłatą. Pobieranie przez publiczne szkoły opłat za tzw. „szafki uczniowskie”, bez jednoczesnego stworzenia bezpłatnych rozwiązań, jest praktyką niedopuszczalną i może prowadzić do pogłębienia nierówności uczniów z przyczyn ekonomicznych.**⁶⁴

Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych

6. W 4 skontrolowanych szkołach zapewniono uczniom prawidłową pomoc przedlekarską. We wszystkich wymaganych pomieszczeniach znajdowały się apteczki, zawierające środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy. W pozostałych szkołach, **w wyniku zaniedbań osób odpowiedzialnych**, w niektórych pomieszczeniach nie było apteczek, bądź ich wyposażenie było niekompletne albo przeterminowane (nawet o 13 lat). W 9 szkołach wystąpiły nieprawidłowości związane z prowadzeniem postępowania w sytuacji wypadku z udziałem uczniów. Dotyczyły one głównie nieinformowania o wypadkach właściwych osób i organów, a także sporządzania niekompletnej dokumentacji powypadkowej. W 1 ze szkół poszkodowani uczniowie nie zostali otoczeni właściwą opieką – nie udzielono im pierwszej pomocy, nie sprowadzono fachowej pomocy medycznej, a pracownicy szkoły nie zawiadomili rodziców (opiekunów) o zdarzeniu. W 2 szkołach część nauczycieli prowadzących zajęcia wychowania fizycznego nie była przeszkolona z udzielania pierwszej pomocy.

Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych

7. Szkoły podstawowe brały udział w programach żywieniowych, dzięki którym chętni uczniowie najmłodszych klas mieli możliwość spożycia w szkole mleka i owoców. Obiady dostępne były w 8 szkołach (wszystkie podstawowe, gimnazja i 1 liceum), ale też w 9 dostępne były produkty spożywcze **uznane za niezdrowe** (np. słodczyce, chipsy, słodkie napoje gazowane). W 3 szkołach stan sanitarny pomieszczeń, w których przygotowywano lub wydawano uczniom posiłki, był nieodpowiedni. W 1 ze szkół ujawniono przeterminowane mięso.
8. Wszystkie skontrolowane szkoły podstawowe stworzyły **właściwe warunki do edukacji i opieki nad najmłodszymi uczniami**. Liczebność klas I-III była zgodna z wymaganiami, a sale lekcyjne odpowiednio zorganizowane i wyposażone. Uczniowie, którzy musieli pozostać dłużej w szkole, **mieli zapewnioną opiekę świetlicową**, a wszyscy – **możliwość pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych**. Jednakże w 1 ze szkół, dwie trzecie uczniów najmłodszych klas korzystało z **mebli niespełniających wymogów ergonomii**.

Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych

9. Zajęcia, dla których przepisy prawa określają maksymalną liczbę uczniów, prowadzone były zgodnie z wymogami. We wszystkich szkołach **podział uczniów na grupy językowe odbywał się po weryfikacji stopnia** znajomości języków obcych. Większość szkół (7) zapewniła uczniom na zajęciach z informatyki dostęp do indywidualnego komputera.
10. Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. sprawowało nadzór pedagogiczny z wykorzystaniem wszystkich wymaganych form, tj. ewaluacji, kontroli i wspomagania. Działania planowe i doraźne zostały zrealizowane z zachowaniem procedur i terminów oraz prawidłowo udokumentowane.

Informacja o wynikach kontroli NIK w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa i higieny uczenia się w szkołach publicznych dostępna jest na stronie Kuratorium Oświaty w zakładce Nadzór pedagogiczny → Raporty i protokoły (załącznik do „Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w roku szkolnym 2014/2015”)

Informacja OKE w Poznaniu o nieprzestrzegania prawa i procedur podczas przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych w trakcie wiosennej sesji egzaminacyjnej

Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu przekazał Lubuskiemu Kuratorowi Oświaty informację, w której wskazał szkoły, które podczas przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego w trakcie wiosennej sesji egzaminacyjnej nie przestrzegały prawa i obowiązujących procedur.

Na liście znajdują się **3 szkoły podstawowe i 9 gimnazjów.**

Nieprawidłowości w szkołach podstawowych:

- ☐ w terminie głównym niewłaściwe przeprowadzenie przez zespół nadzorujący II części sprawdzianu, polegające na błędnym odtworzeniu płyty CD,
- ☐ w terminie dodatkowym szkoła przekazała niekompletne zestawy egzaminacyjne z części językowej (do dnia dzisiejszego mimo wezwania OKE szkoła nie wyjaśniła sytuacji),

Unieważniono łącznie 70 prac z części językowej.

**Stopień realizacji
„Strategii Lubuskiego Kuratora Oświaty
w zakresie poprawy efektów działalności
dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjów
województwa lubuskiego”**

1. Wybór szkół

*ewaluacja
zewnętrzna
całościowa

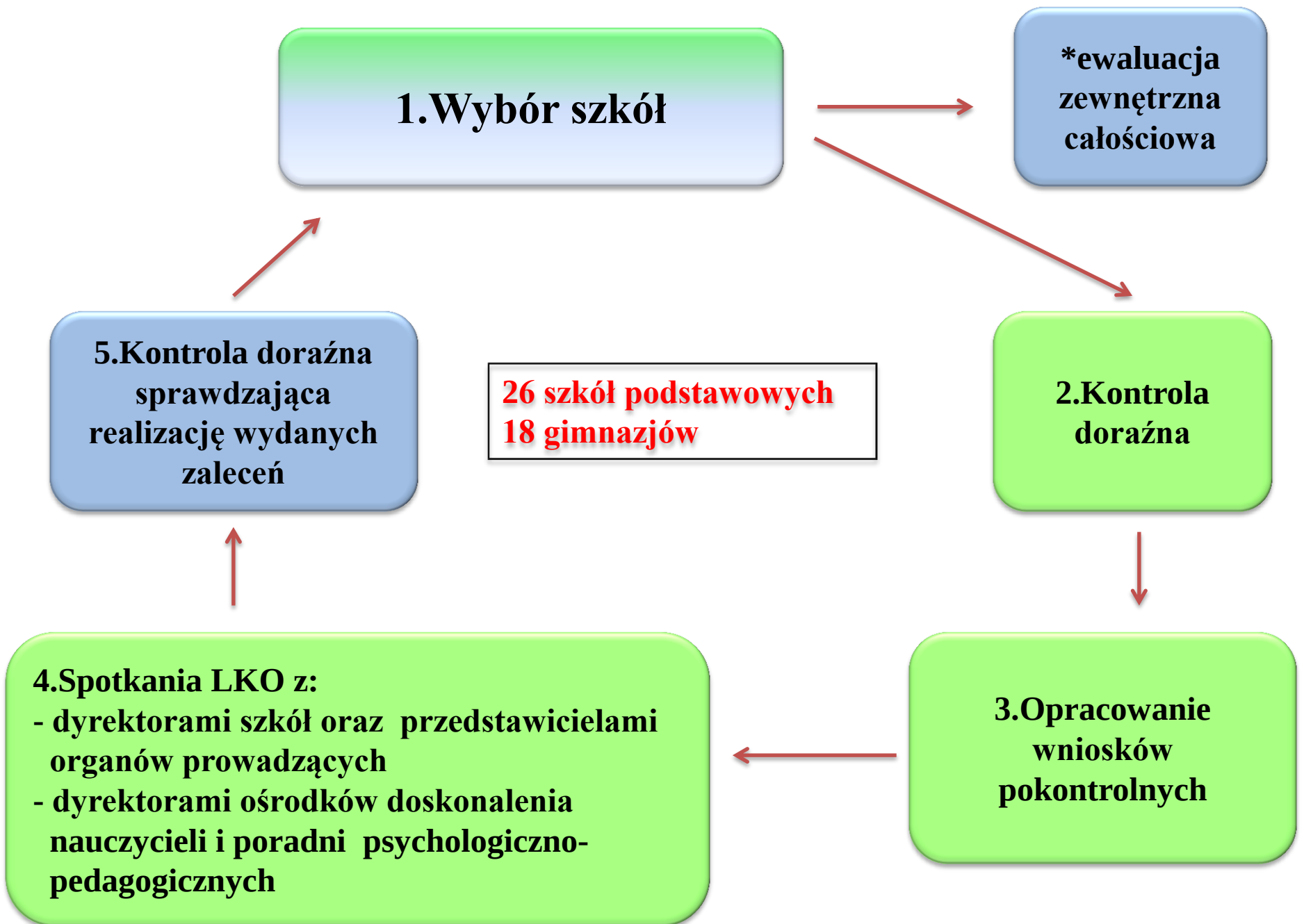
5. Kontrola doraźna
sprawdzająca
realizację wydanych
zaleceń

26 szkół podstawowych
18 gimnazjów

2. Kontrola
doraźna

4. Spotkania LKO z:
- dyrektorami szkół oraz przedstawicielami
organów prowadzących
- dyrektorami ośrodków doskonalenia
nauczycieli i poradni psychologiczno-
pedagogicznych

3. Opracowanie
wniosków
pokontrolnych

Zadania do realizacji na kolejne miesiące w ramach „Strategii Lubuskiego Kuratora Oświaty w zakresie poprawy efektów działalności dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjów województwa lubuskiego”.

1. Lipiec – sierpień 2015 r.:

- ☐ analiza wyników sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego uzyskanych w bieżącym roku szkolnym przez wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja,
- ☐ dokonanie analizy porównawczej wyników z poprzedniego roku szkolnego z wynikami bieżącego roku szkolnego szkół wytypowanych do Strategii,
- ☐ modyfikacja metodologii wyboru szkół i arkuszy kontroli.

2. Wrzesień 2015 r.:

- ☐ przeprowadzenie kontroli doraźnej sprawdzającej realizację wydanych zaleceń dyrektorom szkół, w tym sprawdzenie podjętych działań przez szkoły zmierzających do poprawy efektów,
- ☐ wytypowanie szkół, które nie poprawiły efektów kształcenia, do ewaluacji zewnętrznej całościowej,
- ☐ wytypowanie nowych szkół podstawowych i gimnazjów do Strategii.

Komunikaty, podsumowanie, zakończenie konferencji

1. Dyrektor szkoły lub placówki publicznej, w terminie **do dnia 31 sierpnia**, przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki, **wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego**.
2. Dyrektor szkoły lub placówki, w **terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń**, o którym mowa w ust. 4, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń zgodnie z ust. 5 – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest zobowiązany powiadomić:
  - a) organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń,
  - b) organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

DZIĘKUJĘ